

ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ АУТСОРСИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Федотова І.В., д-р екон. наук, доцент

Масалов Є.І., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У теперішній час аутсорсинг широко застосовується в усьому діловому світі.

З виходом міжнародних стандартів ISO сімейства 9000 версії 2000 року [1], в яких були викладені вимоги і рекомендації, пов'язані з аутсорсингом, інтерес до нього різко зріс. Відповідно до вимог пункту 4.1 МС ISO 9001:2000 якщо підприємство приймає рішення, що будь-які процеси, які впливають на відповідність продукції пропонованим вимогам, можуть бути виконані зовнішніми організаціями, то підприємство повинно забезпечити управління такими бізнес-процесами (БП). Управління такими процесами в зовнішніх організаціях має бути ідентифіковано в рамках системи менеджменту якості підприємства.

На основі вищевикладеного матеріалу постає необхідність розгляду існуючих методик та підходів до визначення доцільності впровадження аутсорсингу в діяльність АТП. Виділяють розрахункові та графічні методики.

Група економічних (чисельних) методик заснована на розрахунку витрат при внутрішньому виконанні функції та їх зіставленні з витратами при аутсорсингу. Більш детально розглянемо їх у таблиці 1.

Основна перевага цих методик полягає в отриманні конкретних даних, що допускають об'єктивне порівняння різних варіантів і сценаріїв. Недоліком є те, що група економічних методик не враховує стратегічні моменти, якісні та суб'єктивні чинники.

Таблиця 1

Економічні методики оцінки доцільності впровадження аутсорсингу

Автор методики	Сутність методики
Б.А. Анікін, І.Л. Рудая [2]	Оцінка витрат на виробництво своїми силами в порівнянні з придбанням. Метод розрахунку за процесами
С.М. Казанцева [3]	Зіставлення власних витрат і витрат на аутсорсинг
С. Зацепа [4]	Порівняння витрат на власного співробітника і зовнішнього виконавця для разової роботи
С.В. Піменов [5]	Мінімізація витрат підприємства від реалізації повного набору бізнес-процесів в бізнес-ланцюжку діяльності організації
Р. МакІвор [6]	Розрахунок собівартості за видами діяльності для випадків внутрішнього і зовнішнього виконання для аутсорсингу стрижневих функцій

До групи графічних відносяться методики, що використовують графіки, матриці та дерева прийняття рішення. Графічні методики дозволяють оцінити суб'єктивні фактори і ризики, є досить наочними, але не дозволяють отримати конкретні результати і дати однозначну відповідь про доцільність аутсорсингу.

Визначення типу аутсорсингу або іншої стратегії підприємства щодо обраних БП, пропонується проводити на основі побудови матриці доцільності впровадження аутсорсингу в діяльність підприємства. На основі аналізу існуючих методик оцінки доцільності використанні аутсорсингу (таблиця 1), запропонований власний алгоритм прийняття рішення щодо передачі БП на аутсорсинг, який представлений на рисунку 1. Підприємство повинно обрати неосновні бізнес-процеси, які потрібно оцінити з точки зору можливостей підприємства виконувати їх самостійно, та за допомогою матриці доцільності аутсорсингу визначити, чи потрібно передавати БП на аутсорсинг. На автотранспортному підприємстві (АТП) можуть бути передані на аутсорсинг

такі бізнес-процеси, як ІТ-послуги, логістичні процеси, бухгалтерський облік та інші. Структура БП АТП більш детально представлена на рисунку 2.

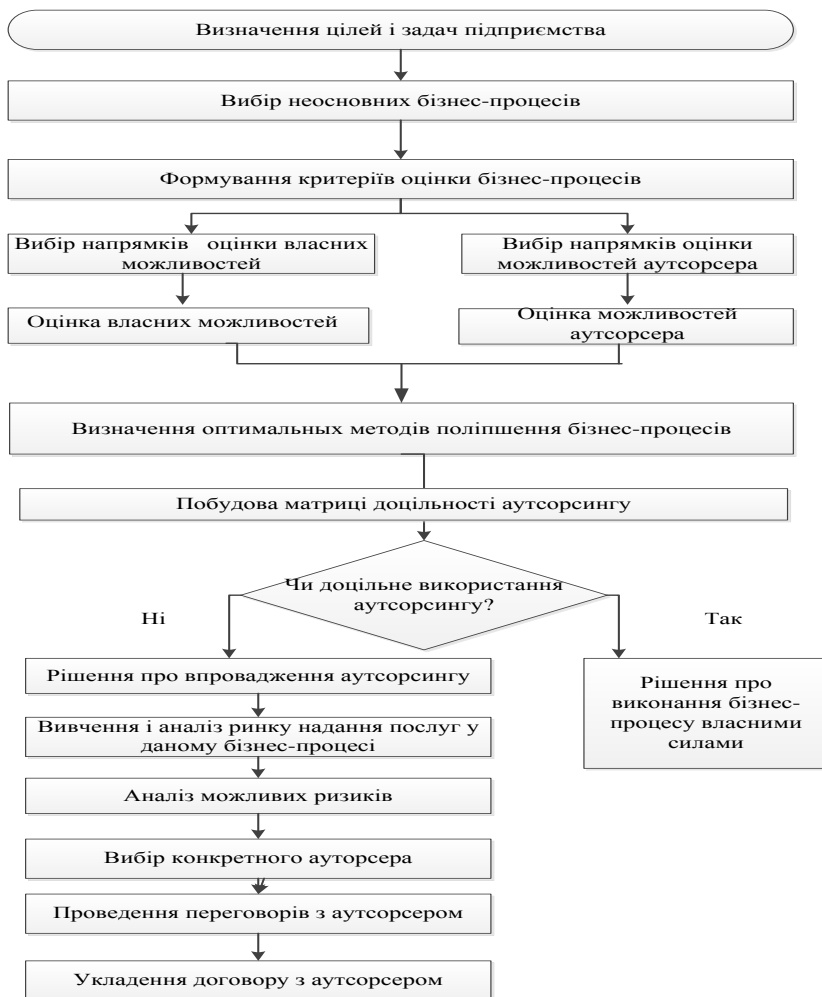

Рис. 1. Схема алгоритму визначення доцільності впровадження аутсорсингу на підприємстві

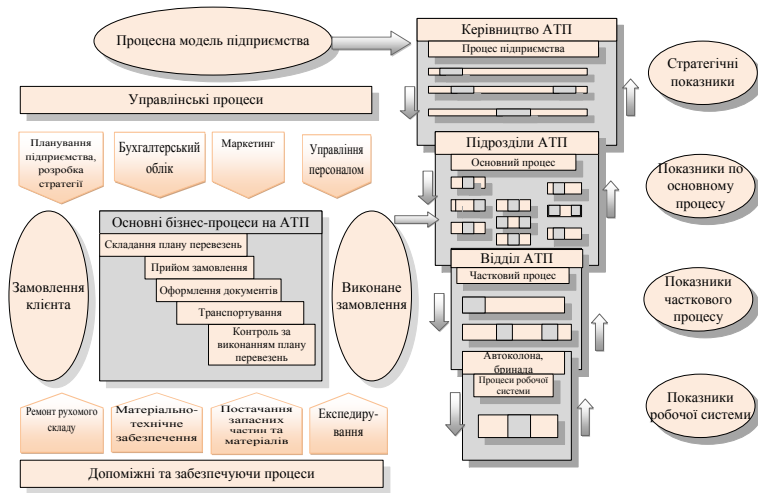

Рис. 2. Бізнес-процеси на АТП

При оцінці БП можливо прийняти рішення – зосередити власні ресурси на його поліпшенні або залучити сторонню організацію для виконання БП. Це дозволить підвищити ефективність БП, а також створити передумови для модернізації та зростання підприємства.

Перелік посилань:

1. ДСТУ ISO 9001-2001. Державний стандарт України. Системи управління якістю. Вимоги. Київ : Держстандарт України, 2001. 33 с.
2. Аникин Б. А. Аутсорсинг: создание высокоэффективных и конкурентоспособных организаций. Москва : Инфра-М, 2003. 192 с.
3. Казанцева С. М. Проектирование организационных систем на основе аутсорсинга бизнес-процессов. Тюмень : ТГИМЭУП, 2003. 208 с.
4. Зацепя С. Рентабельность малого бизнеса и ИТ-аутсорсинг. *Управление компанией*. 2006. № 7. С. 56–58.
5. Пименов С. В. Инновационное обеспечение развития предприятий пищевой промышленности : автореф. дисс. на соиск. науч. степени д-ра экон. наук : 08.00.05. Санкт-Петербург, 2011. 36 с.
4. McIvor R., Wall A.P., Humphreys P.K., McKittrick A. A Study of Performance Measurement in the Outsourcing Decision. *CIMA Publishing. Research Executive Summaries Series*. 2009. Vol. 4, iss. 3. 120 p.